

Sprawozdanie merytoryczne z działalności Stowarzyszenia „Eleuteria” za rok 2024

Nazwa: **Stowarzyszenie „Eleuteria”**
Adres siedziby: 00-154 Warszawa, ul. Dzielna 7
NR KRS: 0000110851, wpis z dnia 08.05.2002
REGON: 011948957

Organizacja Pożytku Publicznego, wpis do KRS z dnia 28.02.2006

Zarząd: Prezes Marek Wójcik
Wiceprezes Barbara Robaszkiewicz
Sekretarz Lidia Ziemnicka-Sutor

Liczba członków Stowarzyszenia na dzień 31 grudnia 2024 roku wynosiła **32** osoby.

Cele statutowe Stowarzyszenia:

Prowadzenie działalności społecznie użytecznej w obszarze ochrony zdrowia poprzez realizację zadań:

1. Ochrony i promocji zdrowia wobec osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od substancji psychoaktywnych w tym alkoholu
2. Pomocy rodzinom tych osób: medycznej, psychologicznej i socjalnej,
3. Przeciwdziałania patologiom społecznym i marginalizacji,
4. Działalności wspomagającej i współpracy z innymi podmiotami realizującymi podobne cele
5. Działalności edukacyjnej
6. Wspierania wolontariatu na rzecz tych osób

Misja Stowarzyszenia:

Wygrywamy wolność od uzależnienia, by każdy krok w naszym życiu zależał już tylko od nas.

Motto Stowarzyszenia:

Zaczynając dzisiaj, tylko kierując się w przyszłość, możesz pokonać przeszłość.

Miejsce realizacji celów statutowych:

Stowarzyszenie „Eleuteria” NZOZ Centrum Zdrowia

00-154 Warszawa, ul. Dzielna 7.

Komórki organizacyjne NZOZ Centrum Zdrowia:

- 001 Poradnia Uzależnień dla Dorosłych Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych
- 002 Poradnia Promocji Zdrowia
- 003 Poradnia Leczenia Substytucyjnego
- 004 Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia
- 005 Poradnia Zdrowia Psychicznego

Placówka stażowa

Stowarzyszenie „Eleuteria” NZOZ Centrum Zdrowia posiada uprawnienia do prowadzenia staży klinicznych w ramach programu specjalistycznego szkolenia w dziedzinie terapii i rehabilitacji osób uzależnionych od narkotyków wydane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. W 2024 roku 4 osoby odbyły taki staż.

Na realizację zadań statutowych w roku 2024 uzyskano środki z następujących źródeł:

1. Narodowy Fundusz Zdrowia:	4 763 510,72 PLN
2. Odpłatna działalność statutowa:	26 906,00 PLN
3. 1% podatku dla OPP:	13 704,80 PLN
4. Składki członkowskie:	1 050,00 PLN
5. Dotacja KCPU	85 000,00 PLN
6. Prowadzenie staży klinicznych	1 800,00 PLN
7. Udziały finansowe w Apartamenty Dobrzańskiego	15 444,00 PLN

Łączna kwota uzyskana na działalność Stowarzyszenia 4 907 415,52 PLN

Dla zapewnienia realizacji zadań statutowych w roku 2024 w Stowarzyszeniu pracowało:

- 1 lekarz psychiatra
- 8 specjalistów terapii uzależnień, w tym 4 w trakcie specjalizacji
- 8 pielęgniarek
- 3 asystentów medycznych
- 1 farmaceuta
- 1 pracownik socjalny
- 1 superwizor
- 1 opiekun klubu pacjenta
- 4 osoby pozostałego personelu – księgowość, administracja, rejestracja
- 1 pracownik gospodarczy

W roku 2024 w Stowarzyszeniu pracowało łącznie **28** osób. Wielkość zatrudnienia pod względem rodzaju umowy na dzień 31.12.2024 przedstawiała się następująco:

- umowy o pracę **18** osób
- umowy cywilno - prawne **6** osób
- samozatrudnienie **4** osoby

Wielkość zatrudnienia według wymiaru godzin pracy:

- w pełnym wymiarze godzin pracowało **18** osób

W Centrum Zdrowia w 2024 roku udzielono **11 056** porad, w tym:

- **3 326** porad lekarskich
- **7 401** porad specjalistów terapii uzależnień
- **329** porad pracownika socjalnego

W Centrum Zdrowia w roku 2024 zarejestrowano **1127** pacjentów, w tym:

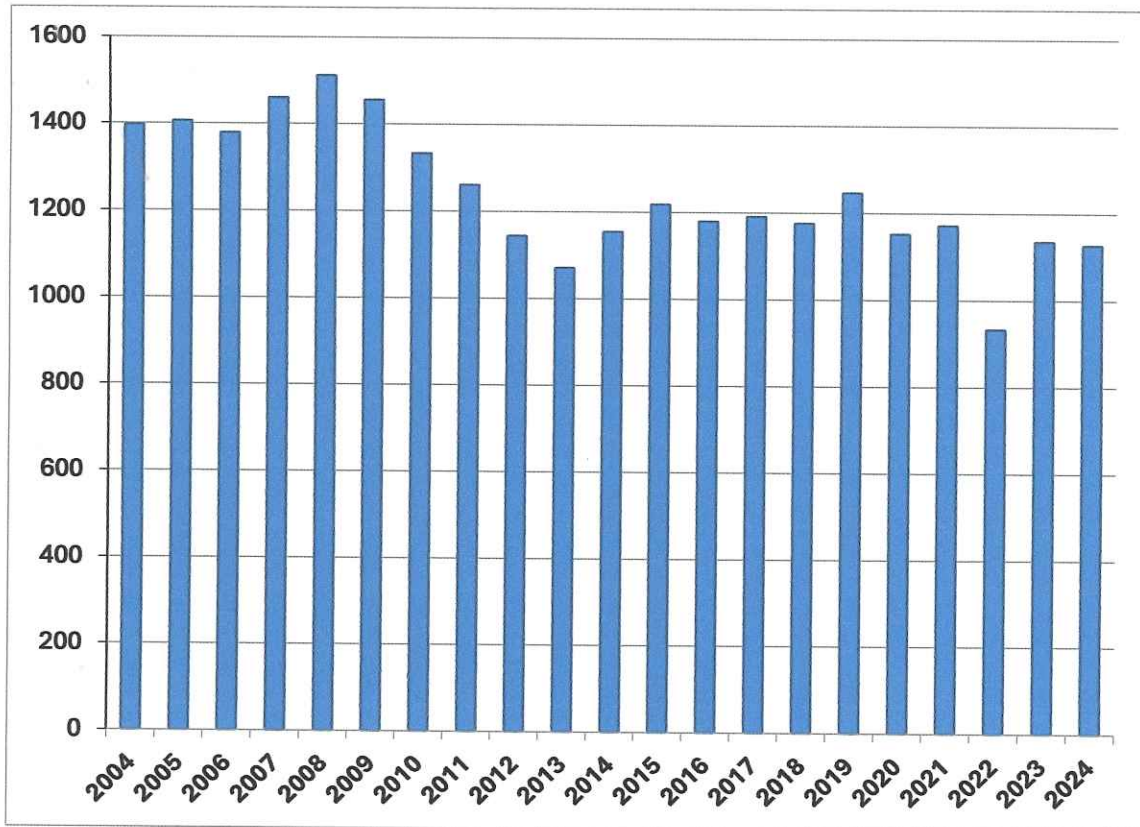
- **715** mężczyzn (63%)
- **412** kobiet (37%)

Ogółem w 2024 roku leczeniu poddano:

- **885** osób uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem
- **242** osób z pozostałymi rozpoznaniemami

Poniższy wykres ilustruje zmienność liczby pacjentów na przestrzeni dwudziestu lat. W ubiegłym roku liczba pacjentów pozostała na poziomie porównywalnym z rokiem 2023.

Zmiany trendu ilości zarejestrowanych pacjentów

Stowarzyszenie wypracowało w 2024 roku **116%** kontraktu zawartego z NFZ (**117%** w Poradni „Drug-Free” i **115%** w Poradni Leczenia Substytucyjnego), na kwotę łączną **4 967 035,71 PLN** (w tym w „Drug-Free” **984 445,98 PLN** i **3 982 589,73 PLN** w Poradni Leczenia Substytucyjnego).

Decyzją Prezesa NFZ płatnik wypłacił 70% nadwykonań w kwocie **474 861,33 PLN**.

Charakterystyka przyjęć pacjentów w NZOZ Centrum Zdrowia według rodzaju uzależnienia wygląda następująco:

F11 – w grupie uzależnionych od opiatów było **357** osób, co stanowi **32%** wszystkich pacjentów leczonych w Centrum Zdrowia. W tej grupie uzależnionych **78%** stanowili mężczyźni

F12 – w grupie uzależnionych od marihuany zarejestrowaliśmy **71** pacjentów, **6%** pacjentów Centrum. W tej grupie było **50** mężczyzn (**70%**)

F13 – w grupie uzależnionych od leków były **34** osoby, tj. **3%** całej grupy, w tym **38%** stanowili mężczyźni

F14 - z rozpoznaniem uzależnienia od kokainy odnotowaliśmy **14** osób – **1%** całej grupy pacjentów. Mężczyźni stanowili **94%**

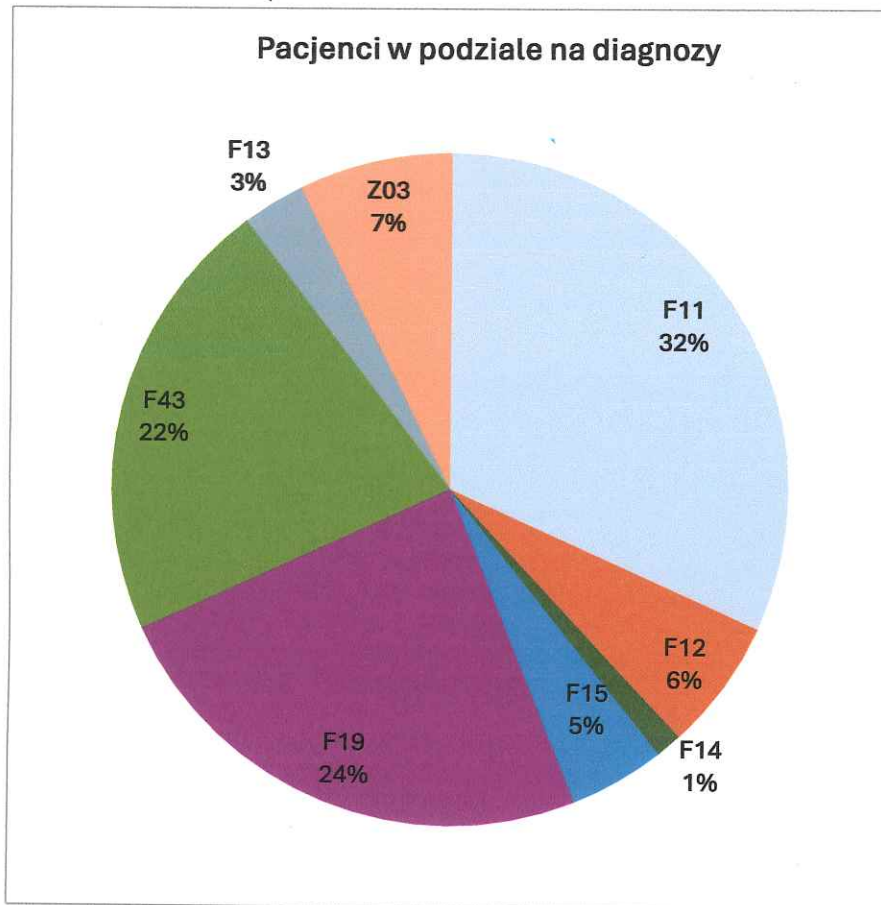
F15 - z rozpoznaniem uzależnienia od amfetaminy i innych substancji stymulujących odnotowaliśmy **52** osoby – **5%** całej grupy pacjentów. Mężczyźni stanowili **92%**

F18 - z rozpoznaniem uzależnienia od lotnych rozpuszczalników organicznych odnotowaliśmy **1** osobę

F19 – z uzależnieniem mieszanym zarejestrowano **273** osoby (**24%**). W tej grupie mężczyźni stanowili **74%**,

F43 – z tym problemem do Centrum Zdrowia zgłosiły się **242** osoby. To rodziny i bliscy osób uzależnionych, stanowiący **22%** wszystkich pacjentów placówki. W tej grupie **80%** stanowiły kobiety

Z03 – obserwacja i podejrzenie o chorobę – **83** osoby, czyli **7%** wszystkich zgłaszających się pacjentów

Organizacja realizacji zadań statutowych w NZOZ Centrum Zdrowia:

Komórka 001 Poradnia Uzależnień dla Dorosłych Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych

Ta komórka prowadzi leczenie osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, w tym uzależnień mieszanych (z udziałem alkoholu i leków), a także samych uzależnień lekowych - w systemie leczenia tzw. drug-free (tłum.: wolne od narkotyku).

Oznacza to, że założeniem centralnym jest abstynencja od substancji uzależniającej, a w ocenie postępów leczenia zdolność utrzymania abstynencji jest głównym kryterium szacunkowym. Pomocy udzielają certyfikowani specjaliści terapii uzależnień i lekarze psychiatrzy (lub w trakcie specjalizacji).

Formy realizacji to:

- wizyta diagnostyczna (udzielają: terapeuta, lekarz)
- porada kolejna (udziela: lekarz)
- sesja terapii indywidualnej (udziela: terapeuta)
- sesja terapii grupowej (udziela: terapeuta, lekarz)
- sesja terapii rodzin (udziela: terapeuta)
- porady socjalne (udziela: pracownik socjalny)

Okres oczekiwania na pierwszą wizytę w tej komórce organizacyjnej wynosił średnio 1 miesiąc dla pacjentów pierwszorazowych. Wizyty kolejne umawiane były w miarę możliwości na bieżąco tak, by zapewnić merytoryczny ciąg pracy terapeutów i lekarzy. Średnia częstotliwość wizyt wynosiła 1 x na 2 tygodnie dla wizyt terapeutycznych i 1 x w miesiącu dla porad lekarskich.

Podstawowe podejście terapeutyczne stosowane w komórce 001 to model kognitywno-behawioralny, uznany powszechnie za najskuteczniejszy w leczeniu uzależnień. dodatkowo model systemowy i terapia schematów.

Grupy psychoedukacyjne i terapeutyczne w tej Poradni w sposób plastyczny dopasowywane były do potrzeb bieżących. Częstotliwość grup jest stała i standardowo odbywają się one 1 x w tygodniu po 2 godziny. Grupy o znikomej frekwencji pacjentów są likwidowane, a tworzone są grupy tematyczne najbardziej odpowiadające pacjentom w danym okresie. Pozwala to na optymalizację oddziaływań terapeutycznych i zwiększenie poziomu satysfakcji odbiorców.

Grupy tematyczne funkcjonujące w 2024 roku to:

dla osób uzależnionych

- grupa edukacyjno-motywacyjna – **123** uczestników
- grupa zapobiegania nawrotom – **88** uczestników
- Trening Umiejętności Społecznych dla osób z podwójną diagnozą – **10** uczestników (nowa grupa od września 2024)

dla rodzin i bliskich:

- psychoedukacyjna i wsparcia - **82** uczestników
- terapeutyczna i rozwoju osobistego – **18** uczestników
- grupa terapeutyczna dla rodzin – **15** uczestników (nowa grupa od lipca 2024)

Ważnym wsparciem oddziaływań terapeutyczno - medycznych był udział pracownika socjalnego, zatrudnianego przez Stowarzyszenie. Porady socjalne (**329** porad, w tym porady dla pacjentów substytucyjnych: **123**) dotyczyły pomocy materialnej, uregulowania zadłużeń, umorzenia należności czynszowych, uzyskania lokalu socjalnego, egzekucji komorniczych, uprawnień do ubezpieczenia

zdrowotnego, orzecznictwa o niepełnosprawności, uzyskania pomocy z Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie świadczenia zasiłku stałego, świadczeń rentowych, pomocy w poszukiwaniu zatrudnienia, uzyskania pomocy w sprawach sądowego zobowiązania do leczenia, odroczenia kary pozbawienia wolności, wnioskowania o obrońcę z urzędu, wsparcia po opuszczeniu Zakładu Karnego, egzekucji alimentów czy sprawowania władzy rodzicielskiej.

Pomoc pracownika socjalnego ma bezpośrednie przełożenie na efekty terapii w myśl prostej zasady, że nierozwiązane sprawy bytowe nie pozwolą nikomu czuć się dobrze, bez względu na siłę sprawczą wszystkich innych form pomocy.

Komórka 002 Poradnia Promocji Zdrowia

W ramach działalności tej komórki Stowarzyszenie prowadzi Klub Pacjenta dla osób leczonych w programie substytucyjnym. Pełni on funkcję centrum promocji zdrowego stylu życia, rozwoju zainteresowań, kreatywnej reintegracji i readaptacji społecznej, kształtowania prospołecznych postaw, alternatywnych form spędzania wolnego czasu. W klubie jest biblioteka wyposażona w ponad 500 książek, komputery z dostępem do Internetu. Prowadzone są dyskusje na temat filmów, książek, nauka obsługi komputera, programów użytkowych Word, Excel, Photoshop, Power Point, nauka umiejętności zdobywania wiedzy przez Internet, oferowana jest pomoc w poszukiwaniu pracy, aplikowaniu o pracę (nauka pisania CV, listu motywacyjnego)

W klubie jest kąciak dla małych dzieci, organizowane są także uroczystości świąteczne dla pacjentów – Wielkanoc i Wigilia Bożego Narodzenia.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 odbyło się 46 spotkań warsztatowych w ramach Warsztatów Rozwoju Zainteresowań, w których ogółem udział wzięło 15 pacjentów korzystających z oferty Klubu Pacjenta.

Najważniejszym celem warsztatów było uczenie się przez pacjentów alternatywnych form spędzania wolnego czasu oraz rozwijanie pozytywnych cech charakteru np. cierpliwości i zaangażowania. Ćwiczenie umiejętności interpersonalnych i radzenia sobie z emocjami, zdrowej rywalizacji. Podczas warsztatów pacjenci wzięli udział w zajęciach: modelarskich, muzycznych – granie na gitarze i bębnach, plastycznych – zdobienie techniką decoupage, grania w gry planszowe i zręcznościowe. W ramach warsztatów prowadzone były zajęcia fotograficzne (Koło Foto Carpe Diem). Zostały przygotowane autorskie wystawy dwojga uczestników warsztatów: wystawa zdjęć podróźniczych jednej z pacjentek oraz wystawa prac innego pacjenta, który tworzy za pomocą różnych technik – rysunek, fotografia, kolaż i współpraca z AI.

Komórka 003 Poradnia Leczenia Substytucyjnego

Ta komórka kontynuowała rozpoczęte w 2007 roku podejście systemowe do leczenia osób uzależnionych od opioidowych środków odurzających. W roku 2023

programem leczenia substytucyjnego objęto łącznie **336** osób (91 kobiet i 245 mężczyzn), w wieku 18-72 lat (średnia wieku 36 lat).

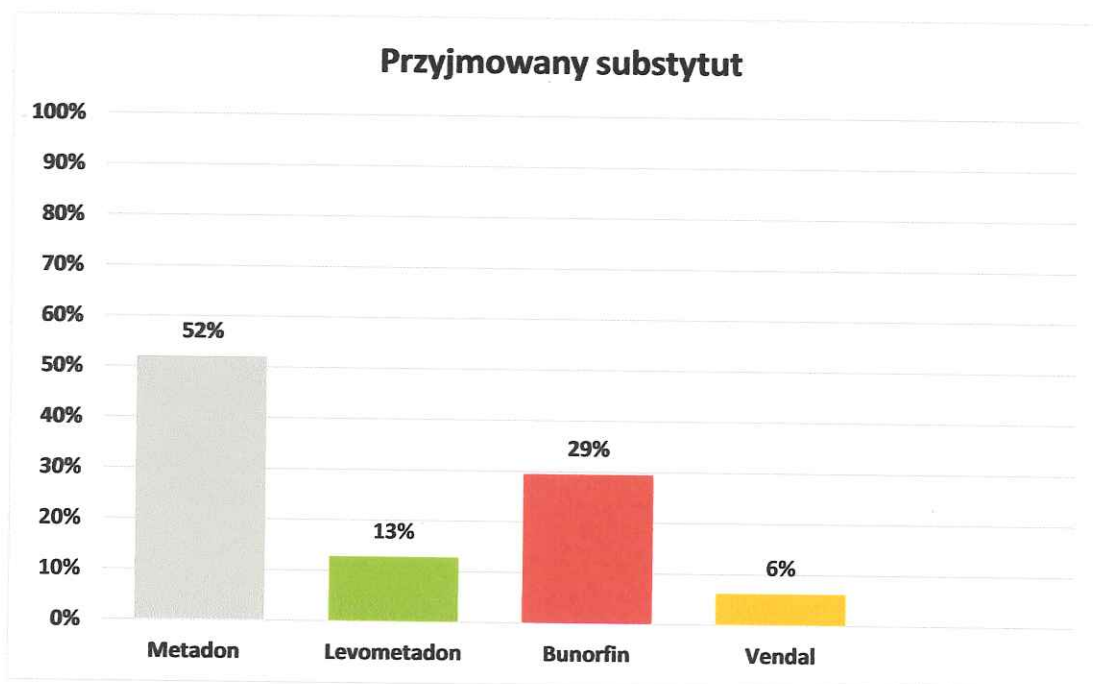
Głównym środkiem substytucyjnym używanym w leczeniu był **Metadon**. Lecząco nim łącznie **173** osoby (w tym 42 kobiety), w dawkach o rozpiętości od 8 do 160 mg na dobę, średnio 84 mg.

Levometadon przyjmowało **43** pacjentów (w tym 3 kobiety) w dawkach o rozpiętości od 10 do 80 mg, średnio 45 mg.

Bunorfin przyjmowało **99** pacjentów (w tym 42 kobiety), w dawkach od 1 do 24 mg, średnio 12 mg na dobę.

Kolejnym środkiem była morfina o przedłużonym uwalnianiu (**Vendal Retard**), którą leczono **16** pacjentów (w tym 3 kobiety), w dawkach od 120 do 1200 mg, średnio 560 mg na dobę.

Taka różnorodność dostępnych preparatów zapewnia optymalizację i personalizację leczenia substytucyjnego, co pozwala zarówno utrzymać wysoki poziom retencji w leczeniu, jak i otwiera możliwości oddziaływania na obszary nie przewidywane oryginalnie w uznanych powszechnie założeniach leczenia, jak uzależnienie mieszane czy zaburzenia psychiczne, ze szczególnym wskazaniem na depresję.

Formy realizacji zadań w komórce leczenia substytucyjnego (oprócz wydawania leku substytucyjnego) to:

- wizyta diagnostyczna (udzielają: terapeuta, lekarz)
- porada kolejna (udziela: lekarz)

- sesja terapii indywidualnej (udziela: terapeuta)
- sesja terapii grupowej (udzielają: terapeuta, lekarz)
- sesja terapii rodzin (udziela: terapeuta)
- porady socjalne (udziela: pracownik socjalny)

Grupy tematyczne funkcjonujące w 2024 roku to:

dla osób uzależnionych

- grupa psychoedukacyjna i zapobiegania nawrotom prowadzona przez lekarza psychiatrę – kierownika Poradni Leczenia Substytucyjnego – **64** uczestników
- grupa terapeutyczna „Świat moim lustrem” – **14** uczestników
- art-terapia - Warsztaty Rozwoju Zainteresowań – **15** uczestników

Dodatkowo zorganizowano turnus rehabilitacyjny dla **30** uczestników

Placówka nie limitowała dostępności do leczenia w tej komórce. Zapewniło to ciągłość oferty i brak kolejki oczekujących do tej formy leczenia przez cały rok. Średnio do programu zgłaszały się 1- 4 osoby miesięcznie.

Na dzień 31 grudnia 2024 w Programie Substytucyjnym leczono **228** pacjentów. W porównaniu do roku 2023 ilość pacjentów Poradni Leczenia Substytucyjnego utrzymała się na stałym poziomie.

Pacjenci Poradni Leczenia Substytucyjnego korzystają z szerokiego dostępu do porad lekarza psychiatry, terapii indywidualnej i grupowej, pomocy pracownika socjalnego oraz oferty twórczej resocjalizacji w Klubie Pacjenta.

Lekarz psychiatra i specjaliści terapii uzależnień są dostępni od poniedziałku do piątku. W praktyce każdy pacjent ma łatwy dostęp do terapeuty prowadzącego, co przy dużej dynamice zmian w chorobie uzależnienia wydaje się optymalną formą postępowania. W Poradni Leczenia Substytucyjnego w 2024 roku świadczeń udzielało trzech specjalistów terapii uzależnień, a dodatkowo pozostali terapeuci Centrum Zdrowia byli dostępni w razie nagłej potrzeby.

Poziom łamania abstynencji kontrolowano wykonując **2785** testów, z czego 470 tj. 16,8% dało wynik pozytywny w tym:

- **203** testy na morfinę/opiaty (7,3%)
- **267** testów na inne substancje (9,6%)

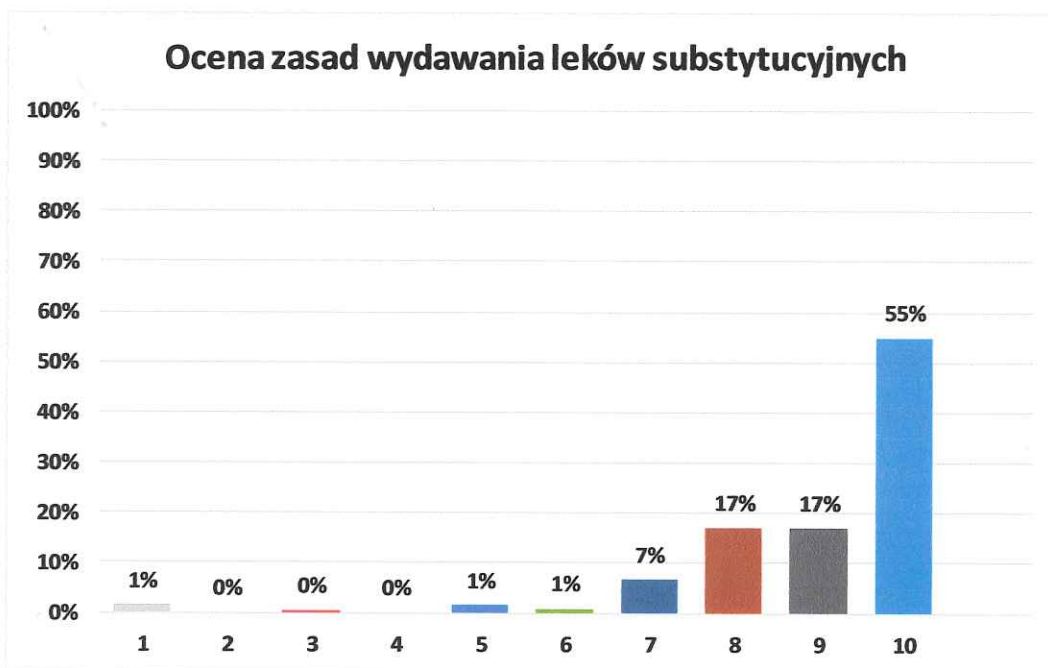
Dobre wyniki osiągnął program we wskaźnikach redukcji przestępczości, podjęcia edukacji oraz pracy. Na podkreślenie zasługuje fakt, że aż **64%** pacjentów

deklaruje aktywność zawodową (własna działalność gospodarcza, umowa o pracę, umowa zlecenia lub o dzieło). Karalność podczas leczenia wyniosła **10%**.

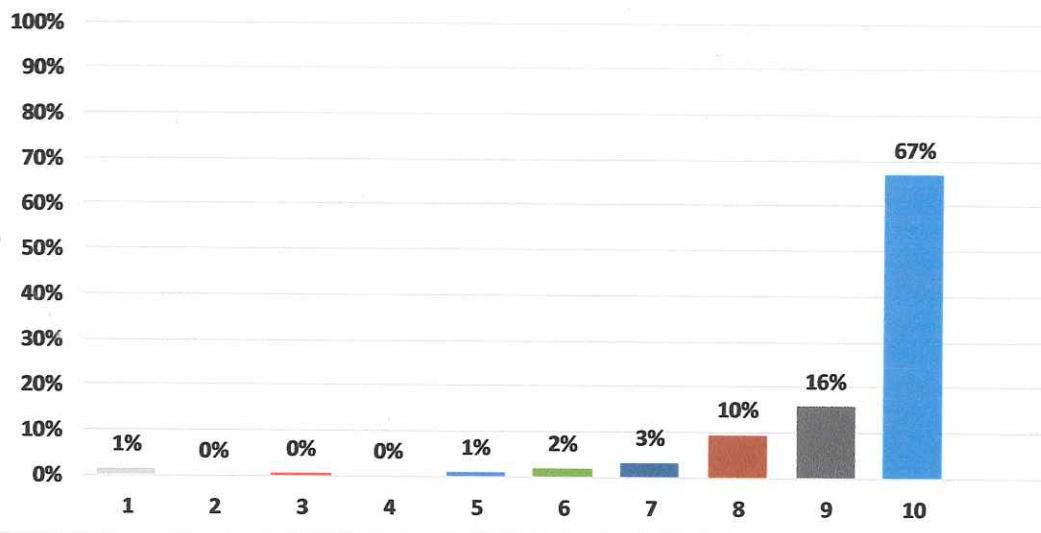
4 osoby zmarły (1,2 % ogółu leczonych substytucyjnie).

Anonimową ankietą zbadano poziom satysfakcji pacjentów z uczestnictwa w programie leczenia substytucyjnego. Grupę **223** pacjentów programu zapytano o ocenę poziomu zadowolenia z tej formy leczenia w skali od 1 do 10.

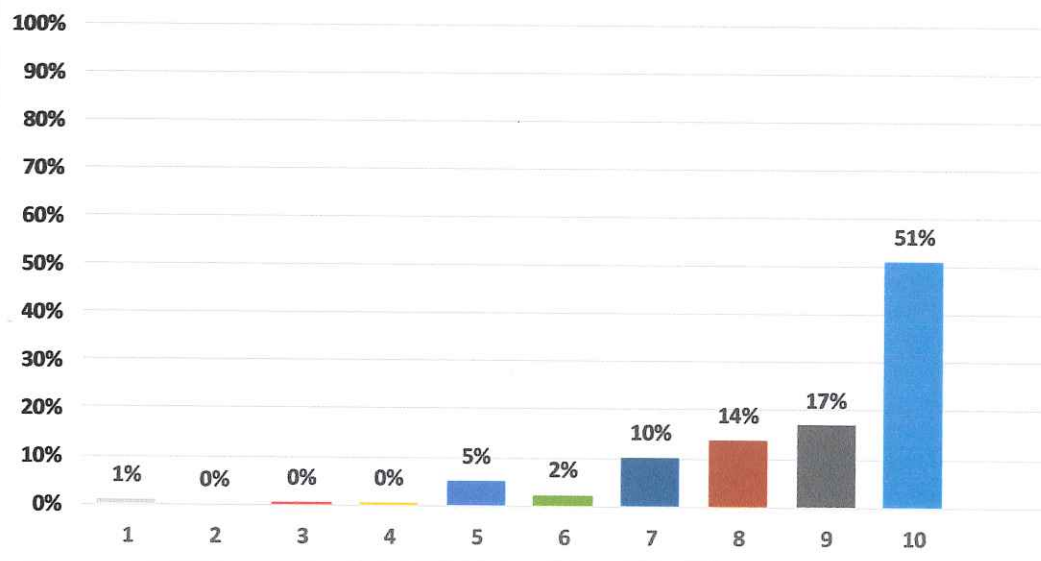
Wyniki kształtują się następująco:

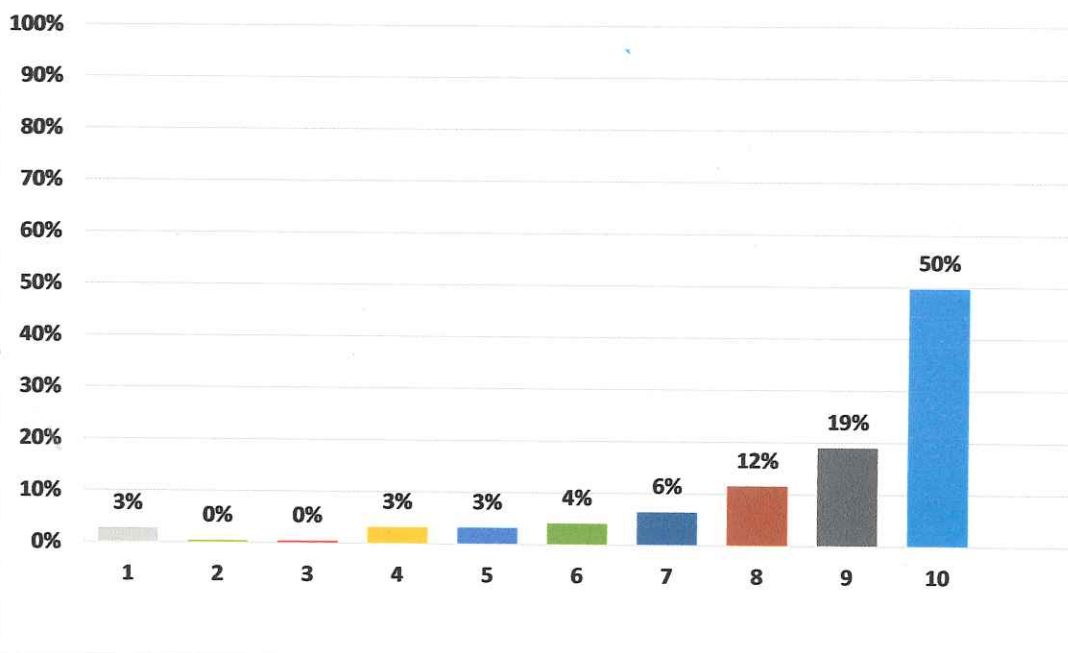
Ocena opieki w punkcie wydawania leków substytucyjnych

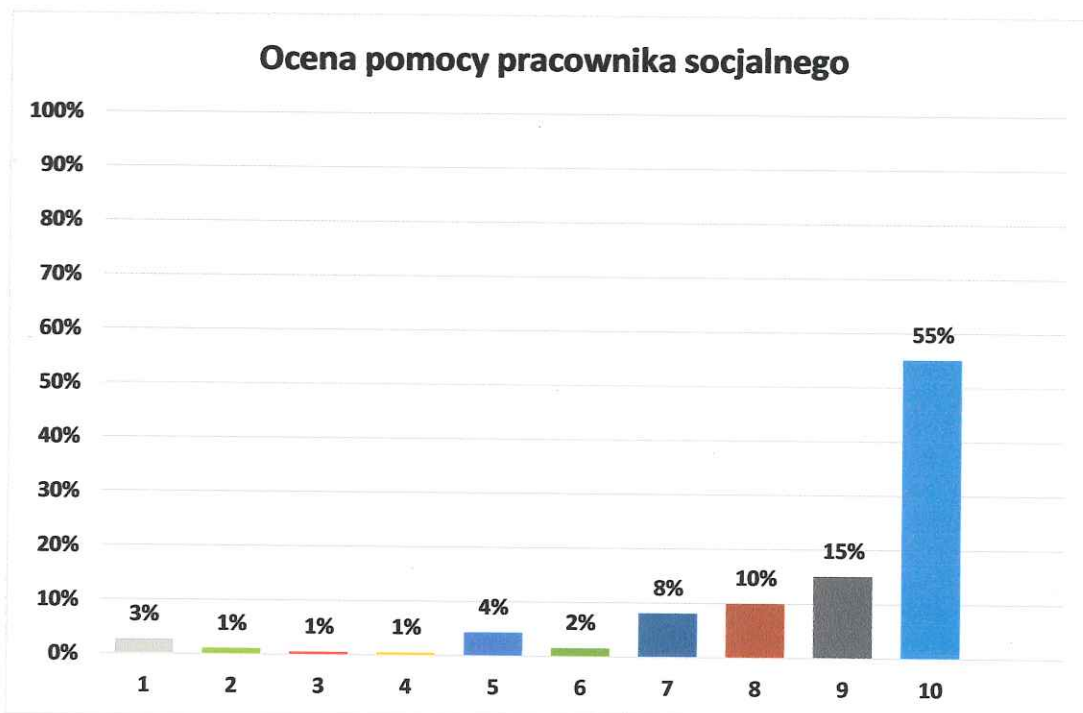
Ocena pomocy lekarza

Ocena pomocy terapeuty

Ocena pomocy pracownika socjalnego

Odpłatna działalność statutowa

1. W Projekcie „Leczenie Drug-Free” udzielono **149** świadczeń, w tym:

- 6 porad diagnostycznych lekarza psychiatry
- 87 porad receptowych lekarza psychiatry
- 27 porad kolejnych lekarza psychiatry
- 6 porady diagnostycznych specjalisty terapii uzależnień
- 23 sesje indywidualne specjalisty terapii uzależnień

Za rok 2024 wpływy z działalności odpłatnej w ramach tego projektu wyniosły

15 810,00 PLN.

2. Z oferty leczenia w Projekcie „Leczenie Substytucyjne” skorzystało **15** pacjentów, środki uzyskane w tym projekcie wyniosły **4 709,00 PLN.**

3. Z oferty leczenia w projekcie „ALKO-Terapia” skorzystały 2 osoby, środki uzyskane to **620,00 PLN**

Łącznie z odpłatnej działalności statutowej (wliczając ksero, zaświadczenia oraz testy) uzyskano kwotę **26 906,00**

Podsumowanie wykonania planu założonego na rok 2024

Dzięki elastycznej, dostosowanej do okoliczności organizacji pracy zespołu Stowarzyszenie wywiązało się ze swoich działań statutowych. Pacjenci przez cały

czas mieli zapewniony dostęp bezpośredni do lekarza i terapeuty. Program leczenia substytucyjnego zapewnił codzienną obsługę swoich pacjentów. Centrum Zdrowia poza wywiązaniem się z umowy z płatnikiem wypracowało usługi ponad kontraktowe, za które NFZ wypłacił 70% ich wartości.

Pod koniec roku Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom ogłosiło wyniki otwartego konkursu na realizację w roku 2025 zadań z zakresu zdrowia publicznego. Stowarzyszenie Eleuteria złożyło ofertę na zadanie „Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich”

Nazwa własna zakontraktowanego projektu to „*Kreatywna reintegracja i readaptacja osób uzależnionych będących w terapii substytucyjnej oraz rodzin i bliskich*” Otrzymaliśmy na realizację tego zadania kwotę 85 000,00 zł.

Powstały dwie nowe grupy :

- dla osób uzależnionych z podwójną diagnozą - Trening Umiejętności Społecznych
- dla rodzin i bliskich – grupa terapeutyczna

Plany na 2025 rok

1. Wznowienie prób zakontraktowania u płatnika (NFZ) Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz Poradni Zdrowia Psychicznego. (w razie udostępnienia konkursu ofert przez płatnika).
2. Realizacja programu „*Kreatywna reintegracja i readaptacja osób uzależnionych będących w terapii substytucyjnej oraz rodzin i bliskich*” w tym organizacja turnusu rehabilitacyjnego dla 30 pacjentów.
3. Start w konkursach na zadania ogłaszane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (jeśli takie się pojawiają), określone w Narodowym Programie Zdrowia.
4. Utrzymanie stałego dostępu do usług Centrum Zdrowia z dopuszczeniem wykonania usług ponad zakontraktowany limit do 150%.
5. Rozwój statutowej działalności odpłatnej.
6. Dbłość o rozwój merytoryczny pracowników Centrum Zdrowia, utrzymywanie standardów leczenia zgodnych z najnowszą wiedzą w obsługiwanych dziedzinach.
7. Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla profesjonalistów w zakresie leczenia uzależnień – w tym stażów kierunkowych dla terapeutów w zakresie leczenia substytucyjnego.

Marek Wójcik

Prezes Stowarzyszenia „Eleuteria”

PREZES
Stowarzyszenia „ELEUTERIA”
Marek Wójcik